

KRV ISTARSKE ZEMLJE.

Italija treba mnogo drva, kod kuće oskudijeva u njima. Za trajnija sankcija forsirana je sječa šuma Veprihačke Gore.

Noracionarno uništavanje narodnog bogatstva poljskih na ono puštojenje Velebita u doba Mletiča. Nameće se misao kao da i sami fašisti ne računaju s time da će još dugo ostati na vlasti.

Treba da ispitaju krv ne samo istarskom seljaku nego i istarskoj zemlji.

RADJANJE, RADJANJE...

Fašizam zagovara klanjanje braka i radnje djece. Sto više djece, sto više vojnika. (Treba polazati svjetskoj javnosti kako je Italija prenapučena.)

S jedne strane bijeda širokih slojeva naroda, s druge opet zagovaranje poroda velikog broja djece. Ta zemlja je prenapučena! Možda će uspjehi da opravdaju imperijalističku politiku.

Za porodak vanbračnog djeteta 350 lira premije. Svaki stijiđeci mjestec za izdržavanje dojenčeta po 60 lira. Državna vlast najkatoličkije zemlje potpomaže moralno i materijalno klerikalizam i nemoralizam. (Kako da se tu snadje podanik velikog fašističkog imperija?)

FAŠISTI IZ PULE POSLANI NA SILU U ŠPANIJU

Pula, 3. januara 1937. Inčer je iz Pule otišao šezdeset fašista za Španiju. Ali ti fašisti nisu otišli dobrovoljno. Njih su pozvali u fašističku kasarnu, odmah zatvorili unutra i nisu nikoga pustili više kući.

Oglašen palim u Abesiniji, vraća se poslije devet mjeseci živ i zdrav, i odmah je upućen u Španiju

Kuležev, januara 1937. Celin Josip Poljanov, star 24 godline, bio je poslan u Abesiniju, a malo ina toga dobili su njegovi službeni obavijest da je poginuo.

S »Istrom« u ruci traže karabinjeri naše izvjestitelje

Pazin, 20. decembra 1936. Već nekoliko dana karabinjeri ispituju u Ukotičima i okolici ljude i vrše premetačine tražeći onoga koji je u »Istru« javio da su četvorica mladića iz Ukotiča osuđena od Specijalnog tribunala.

NAŠE KMETE GONIJO U ZAPOR IN KONFINACIJO,

ker zahtevaju pravico do svoje zemlje, gonijo naše kmete v zapor in konfinacijo. Slučaj s kmetom Furgerjem v Gabrovici. Trst, decembra 1936. (Agis.) — V Gabrovici pri Mačkovichah so oblasti veliko vaško zemljišče, ki je bilo lasti skoro vseh vaščanov.

protestiral pri občinski uravil. Ker niso ničesar dosegli, so šli s protestom do višje instance. Oblasti na se dale aretirati vseh 12 kmetov ki so jih del časa pridržali v zaporih.

Našim ljudem nastavljaio pov sod pasti

Bovec, decembra 1936. (Agis.) — Ko med letošnjimi vojaškimi manevri bili vojaki v Boveru, so tu in v okolici povzročili neprecenljive škode. Naše ljudi so iz zivali in jih oskradovali, kjer so je mogli. Ko so nekoga dne prišli italijanski častniki v čestilno in zahtevali od gostilničarja naj jim prinese radio, češ da bodo za vse eventualne posledice oni odgovarjali.

drugače so bili kaznovani z globo itd. Komaj pa je gostilničar ugodil častnikom, že so prestopili hišni prag finančni stražniki, ki so seveda naredili ovadbo.

Italijanski baliski duhovniki kot šolski kateheti

»CHI NON E ITALIA NO, NON E CRISTIANO.« Gorica, decembra 1936. (Agis.) — Tako zvanj baliski klanjani, ki so jih oblasti nastavile skoro na vse naših večjih kraih, zlasti tisti, ki naj bi skrbeli za dušni blagor priseljenih Italijanov in vojakov.

vili številne aretacije, konfinacije in izgone naših duhovnikov. Najbolj žalostno je pa dejstvo, da so ponekod Italijanski fašistični duhovniki določeni za šolske katehete.

NAPADAJ FAŠISTA NA NAŠE MLADIČE U TRSTENIKU

Vodja fašista ranjen, a četiri naša mladiča u zatvoru

Trstenik, decembra 1936. 13. 9. m. na dan svete Lucije, kada je naš seoski god, priredili su naši seoski mladići zabavu sa plesom u gostionici Poropat Antona u Trsteniku.

NEČLOVESKO POSTOPANJE OBLASTI Z ARETIRANCI

Trst, decembra 1936. (Agis.) — Fašistične oblasti postopajo čim dalje bolj nečloveško z aretiranci, bodisi s političnimi ali pa navadnimi tlivotapci, ki si skušajo na ta način zažuljati boren košček krulja.

POMANJKANJE NAJPO TREBNEJŠIH ŽIVIL NA REKI

Radi deviznih omejitvev, ki vladajo sedaj v Italiji, mora trpeti predvsem reška prosta čuna. Reka in drugi kraji to čuno dobivajo razno blago po zelo ugodnih cenah iz inozemstva.

ZATVARAJU RADNJE NAŠIH LJUDI DA NE PRAVE KONKURENCIJO FAŠISTIMA

Munc, decembra 1936. Bill smo vam javili o tragičnoj smrti Marije Pelozza iz našega sela i o tome kako su karabinjeri bili povelj istragu o tome ko je za to javio novinarima.

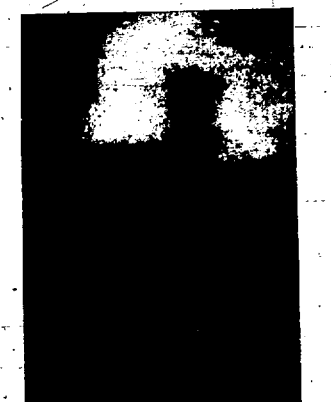
U Vodica uhapšena dva mladiča, koja su se vratila iz Abesinije

Vodice, decembra 1936. Pred malo vremena vratila su se naša dva mladića iz Abesinije kuda su bili poslani kao vojnici. Vratili su se vrlo slabi i iznemogli da im je bilo teško prepoznati. Oni su kažu se sada, pripovedjali nekoliko kako je u Abesiniji i kako se tamo ratovalo.

ZUPNIK BIDOVEC NA OTOČIČU CAPARA

Na konfinaciju osobljen župnik Bidovec je že dospel na kraj konfinacije, in sterca na otočič Capara, ki spada v skupino Tremitskih otokov.

Zatiranje slovenskega jezika v cerkvi v Beneški Sloveniji

Altar v Beneški Sloveniji.

Pred sistematičnim bojem proti slovenskemu jeziku v cerkvi ni ostala varna niti Beneška Slovenija, ki je pripadala Italiji že leta 1866. obratno prav tu se je vršil prvi napad. Videmski prefekt, kateremu je to ozemlje političnopravno podrejeno, je naslovil meseca avgusta 1933. na vsa župnišča tega ozemlja poziv, da morajo vsa župnišča ustaviti slovenske pridize ter čitanje evangelija, verouk, cerkveno petje in cerkvene molitve v slovenskem jeziku.

Ta ukaz države Cerkev in je očito najhujši poseg v pravice konkordata iz leta 1899 je vzbudil največje nejevolje med slovenskimi verniki. Katič s tem so izgubili zadnje zavestiše. Kjer so od leta 1866. dalje smeli gojiti svoj materni jezik. Radi splošnega oroženja vernikov so se slovenski duhovniki obrnili na videmskega nadškofa G. Nogara. Toda ta jih je odslovil z izgovorom, da žal nima časa, da bi o tem razpravljal, ker se pripravlja na pot v sveto deželo.

Ko so bili tako zavrnjeni od svojega cerkvenega pastirja, so predložili zadevo sv. stolici. Tu pa so morali doživeti še hujše zaračunanje. Katič z razsodbo kongregacije za izredne cerkvene zadeve od 31. oktobra 1933. ki nosi podpis nadškofa Pizzarda, je sv. stolica javila nadškofu Nogaru, da je sv. stolica v prisilnem položaju, češ da je fašistična vlada odločena, da v tem sporu pod nobenim pogojem ne popusti. Katič italijanska vlada da stoji na stališču, da prebivalci Beneške Slovenije pripadajo že več kot 50 let Italiji in da morajo radi tega razumeti italijanski jezik. Na podlagi te razsodbe je nadškof Nogara ukazal slovenskim duhovnikom svoje škofije, da morajo pridgati samo v italijanskem jeziku in da so prepovedani celo kratki izvlečki istih slovenskem jeziku, ki jih je dopuščal pretek. Le glede verouka je priporočal nekoliko stropljenja. Duhovniki samim pa radi njihove pritožbe na sv. stolico izrekli ukor.

Slovenski verniki Beneške Slovenije so meli zadosten razlog, da so vložili ugovor proti tej odločbi Vatikana. Toda vse njihove vloge in prošnje so ostale brez upliva. Na vse pismene pritožbe in osebne intervencije, so dobivali odgovor, da sv. stolica bolje pozna prilike v Beneški Sloveniji kakor prosilci sami in da radi tega niti ne misli na preklic izdane odredbe.

Medtem pa so šle državne oblasti in nadškof Nogara še dalje, kakor je bil določil Vatikan. Po ukazu prefekta so namreč varnostni organi priredili lišne prekise po župniščih in po privatnih stanovanjih in so plenili slovenske katekizme in druge pobožne knjige v tem jeziku. Karabinjeri in mlčniki so ustavljali vernike celo na cesti v cerkev in so jim trgali iz rok slovenske molitvenice.

Nadškof Nogara pa je poostrel odredbu sv. stolice s tem, da je prepovedal tudi slovensko cerkveno petje in slovensko molitev. Slovenski duhovniki, ki se kljub temu še dalje molili v jeziku vernikov, so morali začetkom februarja 1934. pred videmskega kvestorja, kjer so bili policijsko posvarjeni. Profesor teologije, sedemdesetletni mons. Trinko pa je prejel od konfinacijske komisije ukor in so ga postavlili pod strogo policijsko nadzorstvo. Ker je skušal braniti pravice slovenskih vernikov, da bi pa vedno z nova vzplamteli upor vernikov potlačili in pokazali svetu »fašistom verni udarci nacionalizem« prebivalstva Beneške Slovenije, so v februarju 1934. pri Sv. Lenardu priredili veliko fašistično zborovanje in ob tej priliki šest slovenskih fantov prisilili, da so podpisali Mussolinijev udanostno izjavo, v kateri so mu izrekli zahvalo za odpravo slovenskega jezika iz cerkve.

(Po knjigi: Life and death struggle of a national minority)

Širite „Jadranski kalendar“

1937 Sretna Nova Godina!

Zahvaljujemo:

Našim mušterijama!

na povjerenju koje ste nam u ovoj godini ukazali, te Vam obećajemo, da ćemo Vam i u novoj godini služiti još bolje i još jeftinije.

Prijateljima našeg rada!

na moralnoj pomoći i potpori, koju ste ukazali našem radu koji ide za tim da stvori blagostanje za sve nas.

Našim dobavljačima!

na indirektnoj saradnji, kojom ste nas pomogli da ispunimo našu glavnu zapovijest: Služba mušteriji. Obećajemo Vam, da ćemo i nadalje svim silama raditi na unapredjenju jugoslavenske industrije.

Našim saradnicima!

na predanoj i iskrenoj saradnji oko stručnog obuvanja jugoslavenskog naroda, za odanost i požrtvovan rad u službi našim mušterijama.

Svima vam najiskrenija
hvala i sretna

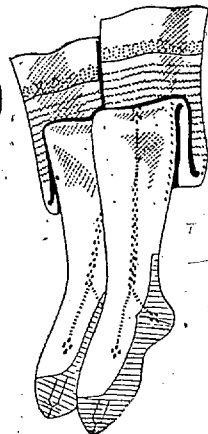
Nova Godina 1937

Bata

39.-
49.-

29.-

59.-

99.-

129.-

149.-

109.-

st
je
m
ne
su
štr
kc
te
sa
vi
ni
ni
uv
go
šle
čar

Hr
br
sl
ni
ki
pi
ke
va
znr

ve
ni

h

M

šlec
In
bor
nei
i
vo
ra
Mi
vek
nije
L
kouz

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj čekovnog računa 36.780. — Pretplata: za cijelu godinu 50.— din., za pola godine 25.— din., za množinstvo dvostruko, za Ameriku 2 dolara na godinu. — Oglasi se računaju po sjekliku. — Vlasnik i izdavač: Konzorij »Istra«, Masarykova 28a II, broj telefona 67-80. — Za uređništvo odgovara IVAN STARI, Zvonimirova 48/III. Tiskar: Strojarnična Jugoslavenske Stampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a. — Za tiskaru odgovara Rudolf Polunović, Zagreb, Illica 131.